

การใช้บัญชีบริหารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดสงขลา

Use of Managerial Accounting for Small and Medium Enterprises, Songkhla Province

วีระวรรณ ศิริพงษ์^{1*}

Weerawan Siripong^{1*}

Abstract

The objectives of this research were to study the use of managerial accounting and problems encountered when using the managerial accounting in their jobs, and to compare the managerial accounting used by different SMEs administrators, positions, business operations, duration, and number of employees. Analytical statistics used in this study were as follows: frequency distribution, percentages, standard deviation, and F-test. It was found that the SMEs' administrators used managerial accounting, at the highest level, for operation control, strategic planning, and making decisions, respectively. However, problems and barriers in using managerial accounting, as a whole, were at a moderate level. Comparatively, the results showed that there were significant differences among administrators' positions, business operations, and the numbers of employees in using the managerial accounting for controlling, planning, and making decisions. There was also a significant difference among SMEs in using managerial accounting in different time periods of planning and making decisions.

Keywords: *managerial accounting, small and medium enterprises*

¹ ภาควิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ต.คอหงส์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

* ผู้ให้การติดต่อ (Corresponding e-mail: chokun_s@hotmail.com)

รับบทความวันที่ 27 กันยายน 2559 รับลงตีพิมพ์วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2560

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้บัญชีบริหาร ปัญหาและอุปสรรคของการใช้บัญชีบริหาร และเปรียบเทียบการใช้บัญชีบริหารของผู้บริหาร ที่มีตำแหน่ง รูปแบบธุรกิจ ระยะเวลาในการประกอบกิจการ และจำนวนพนักงานที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา จำนวน 400 ราย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ F-test ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารมีการใช้บัญชีบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการใช้งานด้านการควบคุมมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการวางแผน และด้านการตัดสินใจ ตามลำดับ ส่วนปัญหาและอุปสรรคของการใช้บัญชีบริหารในกิจการ พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคการใช้งานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบการใช้บัญชีบริหารของผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดสงขลา พบว่า ผู้บริหารที่มีตำแหน่งรูปแบบของกิจการ และจำนวนพนักงานที่แตกต่างกัน มีการใช้บัญชีบริหารในกิจการด้านการควบคุม ด้านการวางแผน และด้านการตัดสินใจแตกต่างกัน สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่มีระยะเวลาประกอบธุรกิจที่ต่างกัน มีการใช้บัญชีบริหารในกิจการด้านการวางแผน และด้านการตัดสินใจที่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบัญชีบริหาร, วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจจากสาขาการเกษตรไปสู่สาขาอุตสาหกรรมและบริการ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้มีกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) เพิ่มมากขึ้น และได้กลายเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยตลอดจนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและช่วยกระตุ้นระบบเศรษฐกิจโดยรวมภายในประเทศให้เติบโต (ประหยัด แซ่หลิม, 2547) สำหรับภาคได้มีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวมทั้งสิ้น 360,883 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.2 ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวมทั้งประเทศ จังหวัดที่มีจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากที่สุด คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 54,666 ราย รองลงมา คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 53,115 ราย

และจังหวัดสงขลา จำนวน 49,214 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2556)

การพัฒนาหรือประกอบกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ประสบความสำเร็จได้นั้นไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยยังมีปัญหาในหลายๆ ด้าน ดังผลการศึกษาวิจัยหลายฉบับที่ได้ชี้ให้เห็นว่า ปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประกอบด้วย ปัญหาด้านการตลาด ด้านเงินทุนและแหล่งเงินทุน ด้านการบัญชี ด้านแรงงาน และด้านการบริหารจัดการ (สมคิด จาคูศรีพิทักษ์, 2541; คณัยเทียนพุด, 2542; สำนักงานพาณิชย์จังหวัดมหาสารคาม, 2543) ดังนั้น จึงได้มีการพัฒนาข้อมูลทางการบัญชีที่ได้มีการจดบันทึกไว้แล้วมาใช้เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารมากขึ้นและถือเป็นศาสตร์หนึ่งทางการบัญชีที่เรียกว่า การบัญชีบริหาร (Managerial Accounting) ซึ่งการบัญชีบริหารจะเกี่ยวข้องกับการ

รวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการรายงานข้อมูลทางการเงิน เพื่อช่วยผู้บริหารในการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจต่าง ๆ ทำให้ผู้บริหารสามารถบริหารธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (สุภาพรรณ รัตนภรณ์, สุภาพร เจริญเยี่ยม, ดวงมณี โกมารทัต และ Bailes, 2543) การบัญชีบริหารจึงถือว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อการประสบความสำเร็จของธุรกิจ เนื่องจากบัญชีบริหารสามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนธุรกิจ สามารถใช้ข้อมูลในอดีตสำหรับการวางแผนงานในอนาคต เป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมายขององค์กรร่วมกันได้ ตลอดจนผู้บริหารสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการบัญชีบริหารไปใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อเลือกหาแนวทางปฏิบัติงานที่ดีที่สุดขององค์กรได้ อย่างไรก็ดีตาม ข้อมูลที่ได้จากการบัญชีบริหาร ต้องมีความเกี่ยวข้องกับปัญหาที่กำลังจะตัดสินใจ มีความถูกต้อง ทันต่อเวลาในการนำไปใช้งาน มีความกระชับและเข้าใจได้ง่าย และต้องพิจารณาความคุ้มค่าของต้นทุนที่เสียไปกับการได้มาของข้อมูลด้วย (คมกฤษ ภาวศุทธิพันธ์ และสุภาพรรณ คงสวัสดิ์, 2554)

จากปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ยังมีจุดอ่อนในด้านการบริหารจัดการต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านบัญชี รวมถึงจากประโยชน์และความสำคัญของการบัญชีบริหารข้างต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้บัญชีบริหารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดสงขลา ซึ่งผลการศึกษาที่ได้สามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้บัญชีบริหาร ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้บัญชีบริหารของผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการใช้บัญชีบริหารของผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดสงขลา
3. เพื่อเปรียบเทียบการใช้บัญชีบริหารของผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดสงขลาที่มีสถานภาพรูปแบบธุรกิจ ระยะเวลาในการประกอบกิจการ และจำนวนพนักงานแตกต่างกัน

กรอบแนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับการบัญชีบริหาร และการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบัญชีบริหาร หมายถึง กระบวนการในการระบุ การวัดผลงาน การสะสมข้อมูล การวิเคราะห์ การจัดเตรียม การตีความ และการติดต่อสื่อสารข้อมูลทางการเงิน ซึ่งฝ่ายบริหารบุคคลภายใน (Internal Users) ที่จะสามารถใช้ข้อมูลจากการบัญชีบริหารเพื่อการวางแผน การควบคุม และการประเมินผล ภายในกิจการ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรของกิจการ รวมทั้งมีความรับผิดชอบในการบริหารที่มีต่อเจ้าของกิจการ นอกจากนี้การบัญชีบริหารยังมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการเสนอรายงานข้อมูลทางการเงินที่ไม่ใช่กลุ่มผู้บริหารของกิจการอีกด้วย เช่น นักลงทุนเจ้าหนี้ เป็นต้น (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2552) สำหรับวัตถุประสงค์ของการบัญชีบริหารมี 5 ประการ คือ 1) จัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจและวางแผน 2) ช่วยผู้บริหารในการกำกับและควบคุมการดำเนินงานขององค์กร 3) กระตุ้นผู้บริหารและพนักงานให้ปฏิบัติงานให้บรรลุถึงเป้าหมายขององค์กร 4) วัดผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร พนักงาน และหน่วยงานย่อยภายในองค์กร

และ 5) ประเมินสถานะของกิจการเพื่อการแข่งขัน ซึ่งคมกฤษ ภาวสุทธิ์นนท์ และสุภาภรณ์ คงสวัสดิ์ (2554) ได้ศึกษาการบัญชีบริหาร: บทบาทสำคัญในฐานะเครื่องมือของผู้นำองค์กรยุคใหม่ พบว่าการบัญชีบริหารถือว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อการประสบความสำเร็จของธุรกิจ เนื่องจากบัญชีบริหารสามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนธุรกิจ สามารถใช้ข้อมูลในอดีตสำหรับการวางแผนในอนาคต อีกทั้งยังเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมายขององค์กรร่วมกันได้ และสมเจตต์ ปันแก้ว (2556) ได้ศึกษาความต้องการใช้ข้อมูลทางบัญชีบริหารของผู้ประกอบการธุรกิจก่อสร้างในอำเภอเมืองเชียงใหม่ โดยใช้แนวคิดหน้าที่ของผู้บริหารกับความต้องการข้อมูลทางการบัญชีบริหาร แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการสั่งการ ด้านการควบคุม และด้านการตัดสินใจ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจก่อสร้างส่วนใหญ่มีความต้องการใช้ข้อมูลทางบัญชีบริหารในระดับมาก เมื่อแบ่งความต้องการใช้ข้อมูลทางบัญชีบริหารในแต่ละด้าน พบว่า ผู้ประกอบการมีความต้องการใช้ข้อมูลทางบัญชีบริหารด้านการวางแผนอยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อมูลที่มีความต้องการ คือ วางแผนเป้าหมายทางการเงิน ส่วนด้านการสั่งการ ผู้ประกอบการมีความต้องการใช้ข้อมูลทางบัญชีบริหารอยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อมูล

ที่มีความต้องการ คือ สั่งการให้พนักงานมีวิธีปฏิบัติทางภาษีให้ถูกต้อง ด้านการควบคุม ผู้ประกอบการมีความต้องการใช้ข้อมูลทางบัญชีบริหารในระดับปานกลาง ซึ่งข้อมูลที่มีความต้องการ คือ การควบคุมเงินทุนหมุนเวียนภายในกิจการให้เหมาะสม ด้านการตัดสินใจ ผู้ประกอบการมีความต้องการใช้ข้อมูลทางบัญชีบริหารในระดับมาก ซึ่งข้อมูลที่มีความต้องการ คือ ตัดสินใจให้มีการจัดทำงบการเงินโดยให้มีการเปรียบเทียบข้อมูลปีก่อนกับปีปัจจุบัน จากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่าความสำเร็จของการบริหารองค์กร ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารในการทำหน้าที่บริหารได้อย่างสมบูรณ์ โดยที่ความสมบูรณ์ในการทำหน้าที่ทางการบริหารจะอยู่ในระดับใดก็จะขึ้นอยู่กับความพร้อม ตลอดจนความสามารถในการจัดหาและใช้ข้อมูลได้คิมน้อยเพียงไร ซึ่งหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ ได้แก่ การวางแผน การสั่งการ การควบคุม และการตัดสินใจ การบัญชีบริหารเป็นการนำเสนอข้อมูลทางการบัญชี เพื่อให้ผู้บริหารนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจและวางแผนเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ ข้อมูลทางการบัญชีบริหารจึงมีความสำคัญเพราะผู้บริหารต้องนำข้อมูลมาวิเคราะห์และพยากรณ์ วางแผนจัดการองค์กร ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารเพื่อให้การดำเนินงานนั้น ๆ เป็นผลสำเร็จและถูกต้อง

ตัวแปรอิสระ

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม - ตำแหน่ง - อายุ - ระดับการศึกษา รูปแบบธุรกิจ ระยะเวลาในการประกอบกิจการ จำนวนพนักงาน

ตัวแปรตาม

การใช้บัญชีบริหารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม - การบัญชีเพื่อการควบคุม - การบัญชีเพื่อการวางแผน - การบัญชีเพื่อการตัดสินใจ
--

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดสงขลาที่ดำเนินธุรกิจในปี พ.ศ.2556 จำนวน 49,214 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2556) ซึ่งนำมาคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, 1976) ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 ราย และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มอำเภอในจังหวัดสงขลาโดยวิธีกำหนดโควตา เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษานี้มีที่อยู่กระจัดกระจายในแต่ละพื้นที่ของจังหวัดสงขลา ซึ่งประกอบด้วยอำเภอต่าง ๆ จำนวน 16 อำเภอ เพื่อให้การเก็บข้อมูลครอบคลุมทั้งจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยจึงได้กระจายการจัดเก็บไปยังอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดสงขลาโดยกำหนดเป็นโควตา (Quota) ให้อำเภอละ 25 ราย รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 400 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 5 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดสงขลา 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้บัญชีบริหารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดสงขลา 4) ปัญหาและอุปสรรคของการใช้บัญชีบริหารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดสงขลา 5) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้บัญชีบริหารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดสงขลา ซึ่งแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ในการหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ได้พัฒนาขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความตรงตามเนื้อหา และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index

of Item Objective Congruence: IOC) (สุวิมล ติรกันันท์, 2550) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและมีเกณฑ์การให้คะแนน จากนั้นจึงนำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ เกณฑ์การพิจารณาผลการคำนวณค่าของ IOC คือ ถ้า IOC มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาสามารถนำไปใช้งานได้ และถ้า IOC ต่ำกว่า 0.5 แสดงว่าข้อคำถามนั้นใช้ไม่ได้ ควรตัดทิ้งไปหรือปรับปรุงใหม่ให้เหมาะสมขึ้น จากนั้นนำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงข้อคำถามของแบบสอบถามนำมาหาค่าความตรงตามเนื้อหาจากค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามวัตถุประสงค์ และนิยามศัพท์ที่กำหนด จากวิธีการหาค่า IOC (สุวิมล ติรกันันท์, 2550) จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและที่ปรึกษางานวิจัยเพื่อเตรียมนำไปทดสอบก่อนทำการเก็บข้อมูลจริง (Try Out) โดยทำการหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ไม่ได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ แล้วนำข้อมูลที่ได้อ้อมวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้านและทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (บุญธรรม กิจปริดาภิวัตน์, 2547) จากการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น พบว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.898 นับว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.20-0.40 ถือว่ามีความเชื่อมั่นระดับต่ำ 0.41-0.60 ถือว่ามีความเชื่อมั่นระดับปานกลาง 0.61- 0.80 ถือว่ามีความเชื่อมั่นระดับค่อนข้างสูง และ 0.81-1.00 ถือว่ามีความเชื่อมั่นระดับสูง (ประภาพร เจริญวงษ์-

ตระกูล, 2548) การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือการวิจัยเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ค่าความเชื่อมั่นที่ได้นั้น ควรจะมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา มากกว่า 0.70 (ยูทช โภยวรรณ, 2550) จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและทดลองใช้แล้ว ไปจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การเก็บข้อมูลใช้วิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังที่อยู่ของกลุ่มตัวอย่าง และให้กลุ่มตัวอย่างตอบคำถามทั้งหมดในแบบสอบถามและส่งกลับมายังผู้วิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานและความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม คือ สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบค่าเอฟ (F-Test) กรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ Least Significant Difference (LSD)

ผลการวิจัย

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.20 การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 70.0 มีตำแหน่งงานเป็นกรรมการผู้จัดการ คิดเป็นร้อยละ 53.50 ลักษณะทั่วไปของกิจการส่วนใหญ่มีรูปแบบเป็นบริษัทจำกัด คิดเป็นร้อยละ 80.5 มีระยะเวลาที่ได้ประกอบธุรกิจ 16 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 46.50 มีจำนวนพนักงาน 10-50 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 มีการใช้บัญชีบริหารโดยรวมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการควบคุม ด้านการวางแผน และด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$) เมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการใช้งานด้านการควบคุมและด้านการวางแผนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการตัดสินใจมีการใช้งานอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการใช้งานด้านการควบคุมมากที่สุด ($\bar{x} = 3.69$) รองลงมาคือ ด้านการวางแผน ($\bar{x} = 3.65$) และมีการใช้งานด้านการตัดสินใจน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.49$) การใช้ข้อมูลบัญชีบริหารในด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้ 1) ด้านการควบคุม มีการใช้งานด้านการควบคุมโดยรวมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$) โดยใช้ในการจัดทำงบกำไรขาดทุนเพื่อเสนอผู้บริหารแบบต้นทุนเต็มมากที่สุด ($\bar{x} = 4.07$) รองลงมาคือ การกำหนดราคาขายจากต้นทุนบวกส่วนเพิ่ม ($\bar{x} = 4.06$) และที่มีการใช้งานน้อยที่สุด คือ การบริหารสินค้าคงเหลือแบบทันเวลา (JIT) ($\bar{x} = 3.32$) 2) ด้านการวางแผน มีการใช้งานด้านการวางแผนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$) โดยใช้เพื่อกำหนดแนวทางการประมาณการรายรับ-รายจ่าย (ประมาณการงบกำไรขาดทุน) มากที่สุด ($\bar{x} = 3.94$) รองลงมาคือ เพื่อกำหนดเป้าหมายด้านการเงิน ($\bar{x} = 3.76$) และที่มีการใช้งานน้อยที่สุดคือ การประมาณการล่วงหน้าเกี่ยวกับเงินสดที่จะได้รับและที่จะจ่าย (งบประมาณเงินสด) ($\bar{x} = 3.52$) 3) ด้านการตัดสินใจ มีการใช้งานด้านการตัดสินใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$) โดยใช้ในเรื่องของการใช้ข้อมูลต้นทุนในการตัดสินใจเพื่อกำหนดราคาขายมากที่สุด ($\bar{x} = 3.80$) รองลงมาคือ การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน ($\bar{x} = 3.63$) และที่มีการใช้งานน้อยที่สุดคือ การตัดสินใจยกเลิกสินค้าหรือหน่วยงาน ($\bar{x} = 3.29$)

ปัญหาและอุปสรรคในการใช้บัญชีบริหารในกิจการ พบว่า การใช้บัญชีบริหารในกิจการมีปัญหาและอุปสรรคในการใช้งานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.51$) โดยมีปัญหาและ

อุปสรรคมากที่สุดคือ แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการบัญชีบริหารไม่ชัดเจน ($\bar{x}=2.76$) รองลงมาคือ ขาดการวางระบบบัญชีที่ชัดเจน ($\bar{x}=2.74$) และที่มีปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารไม่สนับสนุนและไม่เห็นความสำคัญของการบัญชีบริหาร ($\bar{x}=1.88$)

ผลการเปรียบเทียบการใช้บัญชีบริหารของผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดสงขลา จำแนกตามสถานภาพ และลักษณะทั่วไปของกิจการ (ดังตารางที่ 1) สรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารที่มีตำแหน่งต่างกันมีการใช้บัญชีบริหารในกิจการด้านการควบคุม ด้านการวางแผน และด้านการตัดสินใจแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านการควบคุม หน้าที่ส่วนผู้จัดการมีการใช้บัญชีบริหารด้านการควบคุมมากกว่าตำแหน่งงานอื่นทุกกลุ่มและตำแหน่งงานอื่น ๆ มีการใช้บัญชีบริหารด้านการควบคุมน้อยกว่าตำแหน่งงานอื่น ๆ ทุกตำแหน่ง

1.2 ด้านการวางแผน หน้าที่ส่วนผู้จัดการมีการใช้บัญชีบริหารด้านการวางแผนมากกว่าตำแหน่งงานอื่นทุกกลุ่มและตำแหน่งงานอื่น ๆ มีการใช้บัญชีบริหารด้านการวางแผนน้อยกว่าตำแหน่งงานอื่น ๆ ทุกตำแหน่ง

1.3 ด้านการตัดสินใจ เจ้าของกิจการและกรรมการผู้จัดการมีการใช้บัญชีบริหารด้านการตัดสินใจมากกว่าหน้าที่ส่วนผู้จัดการ และตำแหน่งงานอื่น ๆ มีการใช้บัญชีบริหารด้านการตัดสินใจน้อยกว่า

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบการใช้บัญชีบริหารในกิจการ จำแนกตามตำแหน่งงานของผู้บริหาร

การใช้บัญชีบริหารในกิจการ	เจ้าของกิจการ		กรรมการผู้จัดการ		หน้าที่ส่วนผู้จัดการ		ตำแหน่งงานอื่น ๆ		F	p-value
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านการควบคุม	3.62	0.89	3.69	0.39	4.11	0.39	3.25	0.43	17.87	0.000 ***
2. ด้านการวางแผน	3.64	0.68	3.69	0.41	3.86	0.54	3.14	0.63	14.57	0.000 ***
3. ด้านการตัดสินใจ	3.71	0.84	3.50	0.58	3.68	0.56	2.60	0.65	27.38	0.000 ***

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ตำแหน่งงานอื่น ๆ ทุกตำแหน่ง

2. รูปแบบของกิจการต่างกันมีการใช้บัญชีบริหารในกิจการด้านการควบคุม ด้านการวางแผน และด้านการตัดสินใจแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ (ดังตารางที่ 2) สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการควบคุม ห้างหุ้นส่วนสามัญ/จำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด มีการใช้บัญชีบริหารด้านการควบคุมมากกว่ากิจการเจ้าของคนเดียวและ

บริษัทจำกัด โดยบริษัทมหาชนจำกัด มีการใช้บัญชีบริหารด้านการควบคุมมากที่สุด และกิจการเจ้าของคนเดียวมีการใช้บัญชีบริหารด้านการควบคุมน้อยที่สุด

2.2 ด้านการวางแผน ห้างหุ้นส่วนสามัญ/จำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด มีการใช้บัญชีบริหารด้านการวางแผนมากกว่ากิจการเจ้าของคนเดียวและบริษัทจำกัด โดยห้างหุ้นส่วนสามัญ/จำกัด มีการใช้

บัญชีบริหารด้านการวางแผนมากที่สุด และบริษัท จำกัด มีการใช้บัญชีบริหารด้านการวางแผนน้อยที่สุด

2.3 ด้านการตัดสินใจ ห้างหุ้นส่วนสามัญ/

จำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด มีการใช้บัญชีบริหารด้านการตัดสินใจมากกว่ากิจการเจ้าของคนเดียวและบริษัทจำกัด โดยบริษัทมหาชนจำกัด มีการใช้บัญชีบริหารด้านการตัดสินใจมากที่สุด และบริษัทจำกัด

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการใช้บัญชีบริหารในกิจการ จำแนกตามรูปแบบของกิจการ

การใช้บัญชีบริหาร	เจ้าของคนเดียว		ห้างหุ้นส่วนสามัญ/จำกัด		บริษัทจำกัด		บริษัทมหาชนจำกัด		F	p-value
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านการควบคุม	3.59	0.85	4.42	0.81	3.67	0.39	4.90	0.00	11.44	0.000***
2. ด้านการวางแผน	3.66	0.82	4.54	0.76	3.61	0.43	4.40	0.00	15.51	0.000***
3. ด้านการตัดสินใจ	3.81	0.93	4.27	0.96	3.39	0.61	4.89	0.00	15.67	0.000***

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

มีการใช้บัญชีบริหารด้านการตัดสินใจน้อยที่สุด

3. ผลการเปรียบเทียบการใช้บัญชีบริหาร จำแนกตามระยะเวลาที่ได้ประกอบธุรกิจ พบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่มีระยะเวลาที่ได้ประกอบธุรกิจต่างกันมีการใช้บัญชีบริหารในกิจการด้านการวางแผน และด้านการตัดสินใจที่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ (ดังตารางที่ 3) สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านการวางแผน ระยะเวลาที่ได้ประกอบธุรกิจ 5-10 ปี มีการใช้บัญชีบริหารด้านการวางแผนมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ทุกกลุ่ม โดยธุรกิจที่มีระยะเวลาที่ได้ประกอบธุรกิจ 5-10 ปี มีการใช้บัญชีบริหารด้านการวางแผนมากที่สุด และที่มีระยะเวลาที่ได้ประกอบธุรกิจ 16 ปีขึ้นไป มีการใช้บัญชีบริหารด้านการวางแผนน้อยที่สุด

3.2 ด้านการตัดสินใจ ระยะเวลาที่ได้ประกอบธุรกิจ 5-10 ปี มีการใช้บัญชีบริหารด้านการตัดสินใจมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ทุกกลุ่ม โดยธุรกิจที่มี

ระยะเวลาที่ได้ประกอบธุรกิจ 5-10 ปี มีการใช้บัญชีบริหารด้านการตัดสินใจมากที่สุด และที่มีระยะเวลาที่ได้ประกอบธุรกิจ 16 ปีขึ้นไป มีการใช้บัญชีบริหารด้านตัดสินใจน้อยที่สุด

4. ผลการเปรียบเทียบการใช้ข้อมูลบัญชีบริหาร จำแนกตามจำนวนพนักงานของกิจการ พบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่มีจำนวนพนักงานที่ต่างกันมีการใช้บัญชีบริหารในกิจการด้านการควบคุม ด้านการวางแผน และด้านการตัดสินใจที่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ (ดังตารางที่ 4) สรุปได้ดังนี้

4.1 ด้านการควบคุม ธุรกิจที่มีจำนวนพนักงาน 101 คนขึ้นไป มีการใช้บัญชีบริหารด้านการควบคุมมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ทุกกลุ่ม โดยธุรกิจที่มีจำนวนพนักงาน 101 คนขึ้นไป มีการใช้บัญชีบริหารด้านการควบคุมมากที่สุด และธุรกิจที่มีจำนวนพนักงานต่ำกว่า 10 คน มีการใช้งานบัญชีบริหารด้านการควบคุมน้อยที่สุด

4.2 ด้านการวางแผน ธุรกิจที่มีจำนวนพนักงาน 10-50 คน และ 51-100 คน มีการใช้บัญชีบริหารด้านการวางแผนมากกว่าธุรกิจที่มีจำนวนพนักงานต่ำกว่า 10 คน และจำนวนพนักงาน 101 คนขึ้นไป โดยธุรกิจที่มีจำนวนพนักงาน 10-50 คน และ 51-100 คน มีการใช้บัญชีบริหารด้านการวางแผนมากที่สุด และธุรกิจที่มีจำนวนพนักงาน 101 คนขึ้นไป มีการใช้บัญชีบริหารด้านการวางแผนน้อยที่สุด

4.3 ด้านการตัดสินใจ ธุรกิจที่มีจำนวนพนักงาน 10-50 คน มีการใช้บัญชีบริหารด้านการตัดสินใจมากที่สุด และธุรกิจที่มีจำนวนพนักงาน 51-100 คน มีการใช้บัญชีบริหารด้านการตัดสินใจน้อยที่สุด

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการใช้บัญชีบริหารในกิจการ จำแนกตามระยะเวลาที่ได้ประกอบธุรกิจ

การใช้บัญชีบริหาร	ต่ำกว่า 5 ปี		5 – 10 ปี		11 – 15 ปี		16 ปีขึ้นไป		F	p-value
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านการควบคุม	3.77	0.76	3.65	0.81	3.57	0.57	3.71	0.43	1.658	0.175
2. ด้านการวางแผน	3.81	0.60	4.01	0.61	3.55	0.40	3.53	0.52	13.78	0.000***
3. ด้านการตัดสินใจ	3.64	0.91	3.93	0.71	3.48	0.38	3.31	0.97	11.86	0.000***

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบการใช้บัญชีบริหารในกิจการ จำแนกตามจำนวนพนักงานของกิจการ

การใช้บัญชีบริหาร	ต่ำกว่า 10 คน		10 – 50 คน		51 – 100 คน		101 คนขึ้นไป		F	p-value
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านการควบคุม	3.41	1.01	3.66	0.58	3.64	0.38	3.92	0.39	7.767	0.000***
2. ด้านการวางแผน	3.51	0.73	3.74	0.54	3.74	0.27	3.44	0.58	7.623	0.000***
3. ด้านการตัดสินใจ	3.59	0.83	3.61	0.77	3.16	0.59	3.37	0.48	7.559	0.000***

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การอภิปราย

ผลการศึกษาครั้งนี้มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาพบว่า วิสาหกิจขนาดกลาง

และขนาดย่อมจังหวัดสงขลา มีการใช้บัญชีบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับมณูญชัยธีระออกนิษฐ์ (2552) ที่พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียง

เฉียงเหนือมีการประยุกต์ใช้การบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังคงคล้อยกับ วิมลพรรณ เลหาเจริญยศ (2553) และสมเจตต์ ปันแก้ว (2556) ที่พบว่า ผู้บริหารมีความต้องการในการใช้ข้อมูลทางบัญชีบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือ ความรู้และความสามารถในการบริหารจัดการ และการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร โดยเฉพาะการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจที่ดี (ประหยัด แซ่หลิม, 2547) ประกอบกับปัจจุบันเป็นยุคของการค้าไร้พรมแดน ธุรกิจต่าง ๆ จะต้องปรับเปลี่ยนการบริหารให้เหมาะกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากและต้องพร้อมต่อการแข่งขัน ผู้บริหารธุรกิจมีความต้องการข้อมูลและข่าวสารที่มากขึ้น เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงาน การตัดสินใจและการวางแผนเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ (วัลลภ บัวขุม, 2552) ดังนั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จะต้องปรับปรุงระบบข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ ซึ่งสามารถนำเสนอข้อมูลเหล่านั้นให้ฝ่ายบริหารเพื่อใช้ในการวางแผน การควบคุม และประกอบการตัดสินใจได้ ทำให้ผู้บริหารสามารถบริหารธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (สุภาพรรณ รัตนภรณ์ และคณะ, 2543; เบญจมาศ อภิลิทธิภิญโญ, 2546) ความสำเร็จของการปฏิบัติทางบัญชีบริหารมีผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิผลของการวางแผน การตัดสินใจที่ดี การบรรลุเป้าหมายในการควบคุม ตลอดจนประสิทธิผลขององค์กรและผลการดำเนินงาน (สุธีรา ทิพย์วิวัฒน์พจนา, พิฑูร กาญจนพันธ์, สุขเกษม ลางกุลเสน, ณัฐนันท์ ฐิตยาปราโมทย์, และอนรรักษ์ อาทิตย์กวีนิ, 2555)

2. การใช้บัญชีบริหารเป็นรายด้าน พบว่ามีการใช้งานด้านการควบคุมและด้านการวางแผนอยู่ในระดับมาก โดยมีการใช้งานในด้านการควบคุมมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการวางแผน ซึ่งขัดแย้งกับสารทูล บัวขาว (2549) ที่พบว่า นักบัญชีธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเห็นด้วยกับการประยุกต์ใช้การบริหารด้านการควบคุม และด้านการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง แต่สอดคล้องกับ มนูญชัย ชีระอนันชัย (2552) ที่พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือเห็นด้วยกับการมีประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้การบริหารด้านการวางแผน และด้านการควบคุม ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ในทางปฏิบัติการวางแผนและการควบคุม มีความเกี่ยวพันกันอย่างลึกซึ้งยากที่จะแยกออกจากกัน ในการบริหารนั้นมุ่งประเด็นความสนใจทั้งช่วงของการวางแผนและการควบคุมจะช่วยให้การวิเคราะห์ง่ายขึ้น ซึ่งการวางแผนจะเป็นการกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย ส่วนการควบคุมนั้นเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมหรือสนับสนุนแผนที่ได้วางไว้และมีการใช้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อช่วยในการบรรลุเป้าหมาย ข้อมูลย้อนกลับเป็นส่วนที่มีความสำคัญต่อขั้นตอนการวางแผนและการควบคุม การวางแผนจะเป็นตัวกำหนดการดำเนินการ เป็นตัวที่ทำให้เกิดข้อมูลย้อนกลับ และข้อมูลย้อนกลับเป็นตัวผลักดันให้มีการวางแผนต่อไป

3. การใช้บัญชีบริหาร ด้านการตัดสินใจ มีการใช้งานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ สารทูล บัวขาว (2549) และ มนูญชัย ชีระอนันชัย (2552) ที่พบว่า นักบัญชีธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เห็นด้วยกับการประยุกต์ใช้การบริหารด้านการตัดสินใจใน

ระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า การตัดสินใจนั้น เป็นเรื่องของการเลือกแนวทางปฏิบัติหรือแนวทาง แก้ไขปัญหาที่ดีที่สุดจากหลาย ๆ ทางเลือก การตัดสินใจที่ดีนั้นจึงต้องอาศัยข้อมูลและข่าวสารที่ ถูกต้อง เพียงพอ ทันเวลา และตรงประเด็น ดังนั้น การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล นั้น จึงไม่อาจใช้เฉพาะข้อมูลการบัญชีบริหารเพียง อย่างเดียว จำเป็นที่จะต้องอาศัยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ ธุรกิจในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ หรือเชิงปริมาณ ตลอดจนข้อมูลด้านอื่น ๆ และข้อมูล จากหลาย ๆ แหล่ง เช่น ข้อมูลข่าวสารจากภายนอก ข้อมูลจากหน่วยงานราชการ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ข้อมูลทางการตลาด เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจของผู้บริหาร โดยใช้ข้อมูลทางการบัญชี บริหาร มักจะพบกับปัญหามากในการใช้ข้อมูล ทำให้การตัดสินใจมีความเสี่ยง ซึ่งความเสี่ยงดังกล่าว อาจเกิดจากตัวข้อมูล วิธีการในการเสนอข้อมูล และ ผลกระทบจากปัจจัยภายนอก เช่น ภาวะเศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย เป็นต้น ดังนั้น การที่ผู้บริหารจะ ใช้ข้อมูลทางการบัญชีบริหารเพื่อการตัดสินใจ ก็ ควรให้ความระมัดระวังและพิจารณาอย่างรอบคอบ ในลักษณะของข้อมูล ได้แก่ ความแน่นอนของ ข้อมูล ความทันสมัยของข้อมูล ความเชื่อถือได้ของ ข้อมูลเชิงคุณภาพ และความเกี่ยวข้องของข้อมูล นอกจากนี้ การตัดสินใจยังขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ของผู้บริหาร ซึ่งถ้าผู้บริหารไม่มีประสบการณ์หรือ ไม่มีความเชี่ยวชาญแล้ว ก็จะมีผลลบในการ การตัดสินใจในการดำเนินงาน จำเป็นต้องได้ข้อมูลจาก การบัญชีบริหารและจากแหล่งอื่น ๆ ซึ่งข้อมูลที่ได้ ต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง ทันต่อเวลาและตรงประเด็น ที่ต้องตัดสินใจ ซึ่ง Hilton (1999) ได้กล่าวว่า กิจกรรมของงานบัญชีบริหาร มีวัตถุประสงค์หนึ่งที่

สำคัญ คือ การจัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจ และการตัดสินใจในปัญหาที่สำคัญทั้งหมด ผู้บริหาร จำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่เชื่อถือได้จากข้อมูลของการ บัญชีบริหาร

4. การใช้บัญชีบริหารในกิจการ มีปัญหา และอุปสรรคในการใช้งานในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งการใช้งานบัญชีบริหารที่มีปัญหาและ อุปสรรคมากที่สุด คือ แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการ บัญชีบริหารไม่ชัดเจน รองลงมาคือ ขาดการวาง ระบบบัญชีที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ สารทูล บัวขาว (2549) ที่พบว่า นักบัญชีธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม เห็นว่าการประยุกต์ใช้บัญชีบริหารมี ปัญหาและอุปสรรคโดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม มีความเชื่อว่า วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดเล็ก เป็นธุรกิจขนาดเล็ก จึงไม่มีความ จำเป็นที่จะต้องมุ่งเน้นในเรื่องของการวางระบบการ บัญชี และการวางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับบัญชี บริหารมากนัก นอกจากนี้ ยังอาจเกิดจากปัญหา เกี่ยวกับต้นทุนในการจัดตั้งระบบบัญชีการเงินและ บัญชีบริหาร การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับประโยชน์และการนำข้อมูลบัญชีมาใช้ใน การบริหารจัดการธุรกิจ และมีข้อจำกัดของขนาด ธุรกิจ จึงนับเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ทำให้ขาดแรง จูงใจในการที่จะลงทุนเพื่อระบบบัญชีและแนวทาง ปฏิบัติทางบัญชีบริหาร (ณภัทร วิไลสกุลยง, 2553)

5. ผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม จังหวัดสงขลา มีการใช้บัญชีบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านพบว่า มี การใช้งานด้านการควบคุมและด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก และด้านการตัดสินใจมีการใช้ งานอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการใช้งานใน ด้านการควบคุมมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการ

วางแผน และด้านการตัดสินใจ ตามลำดับ ส่วนปัญหาและอุปสรรคของการใช้บัญชีบริหารในกิจการ พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคการใช้งานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบการใช้บัญชีบริหารของผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดสงขลา พบว่า ผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่มีตำแหน่ง อายุ รูปแบบของกิจการ และจำนวนพนักงานที่ต่างกันมีการใช้บัญชีบริหารในกิจการด้านการควบคุม ด้านการวางแผน และด้านการตัดสินใจแตกต่างกัน สำหรับผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกันมีการใช้บัญชีบริหารด้านการควบคุม และด้านการวางแผนที่แตกต่างกัน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่มีระยะเวลาที่ได้ประกอบธุรกิจที่ต่างกันมีการใช้บัญชีบริหารในกิจการด้านการวางแผน และด้านการตัดสินใจที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1. ผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ควรให้ความสำคัญในการปรับปรุงหรือจัดวางระบบบัญชีและแนวปฏิบัติด้านบัญชีบริหารให้มีความชัดเจน และเหมาะสมกับลักษณะการดำเนินธุรกิจขององค์กร เพื่อให้ได้ข้อมูลทางการบัญชีบริหารที่ถูกต้อง เหมาะสม เชื่อถือได้ และเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจ

2. ผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ควรเน้นให้บุคลากรเห็นถึงความสำคัญของคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีบริหาร โดยเฉพาะผู้ที่มีหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดทำและนำเสนอข้อมูลทางการบัญชีบริหาร เพื่อให้ข้อมูลทางการบัญชีบริหารที่จัดทำขึ้นมีความ

น่าเชื่อถือ สามารถตอบสนองและเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้งานของผู้บริหารได้เป็นอย่างดี

3. จัดอบรมและพัฒนานักบัญชีของกิจการ ให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบัญชีบริหารให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การอบรมความรู้เพิ่มเติมในด้านการวิเคราะห์ การจัดทำ และการนำเสนอข้อมูลทางบัญชี เพื่อให้ให้นักบัญชีได้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความมั่นใจต่อการนำความรู้ไปใช้ได้ถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุด

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ควรให้การสนับสนุนและให้ความรู้ในการจัดทำและประยุกต์ใช้ข้อมูลทางการบัญชี เพื่อให้บริการแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดย่อมที่มีงบประมาณในการจัดจ้างบุคลากรจำกัด

5. สถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ควรมีบทบาทในการเผยแพร่ความรู้ด้านการประยุกต์ใช้ การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหาร และการนำเสนอข้อมูลบัญชีบริหารให้แก่ผู้ประกอบการหรือนักศึกษาด้านบัญชีของกิจการให้มากขึ้นในหลากหลายช่องทาง เช่น การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาทางธุรกิจ การจัดอบรมระยะสั้น การจัดทีมที่ปรึกษาด้านบัญชี และการกระจายความรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

6. สถาบันการศึกษา ควรจัดการเรียนการสอนในเรื่องที่เกี่ยวกับการบัญชีบริหารทั้งด้านทฤษฎีและด้านการฝึกปฏิบัติงานจริงให้มากขึ้น โดยเน้นการนำความรู้ไปใช้ได้จริงในสถานประกอบการ

เอกสารอ้างอิง

- คมกฤษ ภาวศุทธิพนธ์ และสุภาภรณ์ คงสวัสดิ์. (2554). การบัญชีบริหาร: บทบาทสำคัญในฐานะเครื่องมือสำหรับผู้นำองค์กรยุคใหม่. *วารสารนักบริหาร*, 31(3), 125-129.
- ณภัทร วิไลสกุลยง. (2553). ความแข็งแกร่งทางการเงินของธุรกิจ SMEs. *For Quality*, 17(151), 77-79.
- คณัย เทียนพุด. (2542). เถ้าแก่และ SMEs: ทางรอดเศรษฐกิจประเทศไทย. *จุฬาลงกรณ์วารสาร* 11(43), 33-86.
- บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ์. (2547). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักต์ดักท์.
- เบญจมาศ อภิสิทธิ์ภิญโญ. (2546). *การบัญชีบริหาร* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ประภาพร เจริญวงษ์ตระกูล. (2548). *การศึกษาศักยภาพของพนักงานเพื่อปรับปรุงระบบการจัดการความปลอดภัย* (วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ประหยัด แซ่หลิม. (2547). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตธนบุรี* (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.
- มนูญชัย ชีระกอนิชกุล. (2552). *ผลกระทบของประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ* (วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2550). *การวิจัยเพื่อการบริหารงานอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- วัลลภ บัวชุม. (2552). การประยุกต์ใช้บัญชีบริหารในการบริหารธุรกิจรับเหมาก่อสร้างขนาดกลาง. *วารสารเกษตรศาสตร์ธุรกิจประยุกต์*, 3(1), 65-70.
- วิมลพรรณ เลหาเจริญยศ. (2553). *ความต้องการในการใช้ข้อมูลทางบัญชีของผู้บริหารของธุรกิจในเขตสวนอุตสาหกรรมศรีสอพรรณ ลำพูน* (การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สมคิด จาตุศรีพิทักษ์. (2541, พฤศจิกายน). รัฐต้องสนับสนุนอย่างจริงจัง SMEs จึงตลอดรอดฝั่ง. *ฐานเศรษฐกิจ*, หน้า 9.
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2552). *การบัญชีบริหาร* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: แมคกรอ-ฮิล.
- สมเจตต์ ปันแก้ว. (2556). *ความต้องการใช้ข้อมูลทางบัญชีบริหารของผู้ประกอบการธุรกิจก่อสร้างในอำเภอเมืองเชียงใหม่* (การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สารทูล บัวขาว. (2549). *การประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทการผลิตสินค้าในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ* (การศึกษาค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดมหาสารคาม. (2543). *ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดมหาสารคาม*. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.

- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2556). *รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาด และขนาดย่อม ปี2556*. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.
- สุธีรา ทิพย์วิวัฒน์พจนา, พิฑูร กาญจนพันธ์, สุขเกษม ลางกุลเสน, ณัฐนันท์ จิตติยาปราโมทย์, และอนุรักษ์ อาทิตย์กวิน. (2555). ความสำเร็จของการปฏิบัติทางบัญชีบริหารและผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเซรามิกในจังหวัดลำปาง. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 1(1), 1-10.
- สุภาพรรณ รัตนภรณ์, สุภาพร เชิงเอี่ยม, ดวงมณี โกมารทัต และ Bailes, J. (2543). *การศึกษาแนวปฏิบัติทางการบัญชีบริหารของอุตสาหกรรมไทย* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ติรกันันท์. (2550). *การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Hilton, R. W. (1999). *Managerial accounting* (4th ed.). New York: Mc Graw Hill Inc.
- Yamane, T. (1976). *Applied sampling* (2nd ed.). New York: Academic Press.